

arterie seriè digeritur, & calor singulis mèbris priuatim innatū reficit temperatq̃, quod ipsius diffusum est instaurans, haud secus sanè atq̃ membrorum substantia à sanguine per uenas adducto restituitur. Et quemadmodum respiratio & sanguinis ex ^{h. p. et in 7. lib. 1. et 8.} dextro cordis uentriculo in sinistram assumptus, cordi ad uitales spiritus calorisq̃ natiui repositionem faciunt: sic pari ratione materia à sinistro cordis uentriculo per arterias reliquo deducta, corpori aliarū partium spiritum & natiuum calorem recreat. Atque huius etiam occasionis gratia idem pulsus & respirationis usus censetur. quod enim inspiratio materiei in sinistro cordis uentriculo repositæ præstat, id reliquis partibus in pulsu arteriarum dilatatio largitur: expiratio autem arteriarum contractioni correspondet. At quibus organis, incredibili diuinæq̃ artificis uis fabricatis, hæc omnia perficiantur, quæ ratione hæc admiranda Naturæ opera compleantur, iam ordine enitar persequi: ita interim non repetiturus quæ in primo libro de thoracis ossibus, & asperæ arteriæ cartilaginibus, ac in secundo de eorundem musculis, & in tertio de arteriarū constructione persecutus sum. Quapropter ut in libro hunc præcedente à peritonæo sermonis cibi ac potus organorum initium opportunè instituiamus, ita quoq̃ & hic à tunica costas succingente nō immerito instrumenta aeræ substantiæ nutriendæ dedicata auspicabimur.

Respiratio
nis & pulsus
idem usus.

DE TUNICA COSTAS SUCCINGENTE. Caput II.

QUANDOQ̃UIDEM costas succingens tunica aliud nihil quàm membrana est, neque ita integrè à costis, ac peritonæum ab ipsi commissis musculis, liberari potest, eius delineationem aliunde sumere non licet, quàm ex figuris internam thoracis amplitudinem superficiemq̃ exprimentibus, cuiusmodi imprimis censi potest octaua musculorū tabula: ac ex ossium figuris thoracis ossa simul proponētibz, ut duæ priores Capituli decimionni libri primi, & tres ultimæ eiusdem libri figuræ.

Nomen & si
rustunica co
stas succingen
tis.

Magnitudo.

Figura.

Tunica su
perficies qua
lis, quicq̃ car
at alias par
tes nexus.

TUNICAE membranæ uel costas succingentis, ac ^{h. p. et in 7. lib. 1. et 8.} *συνκριντις* Græcis, uulgo autem pleura dictæ situm, nomen ipsius indicat: hæc nanque omnibus costis (præterquam duodecimæ à septi transuersi implantatione occupatæ) præterea & toti pectoris ossi subtenis, thoracis uerò uertebrae corporibus, & superiori septi parti thoracis amplitudinem respicienti obducta, si guram & magnitudinem totius thoracis cavitati correspondentem adipiscitur. Pertinet quidem parte ipsius posteriori à prima thoracis uertebra deorsum ad undecimam, è cuius regione septi pars arteriam magnam transmittens consistit. Anteriori autem ipsius parte à iugulo ad humillimam pectoris ossis partem, cui septum innascitur, descendit. In lateribus uerò à prima costa ad superiorem septi superficiem, quam thoracis cavitatem respicere diximus, fertur, hanc uniuerfam, ut & reliquam thoracis amplitudinem sublinens. Præfens itaq̃ tunica, perinde atque thoracis cavitatis, figura admodum uariat. Superiorem enim partem, ut & thorax, angusta est, ac uelut in acutum definit. inferiori uerò parte latior quàm superiori existit. at in lateribus thoracis quoq̃ modo latior, quàm inferiori sede uisitur. Deinde anteriori parte breuior est, posteriori autem multo longior pro obliqui situs septi ratione existit. nam à pectoris ossis mucrone ad undecimam thoracis uertebra pertingit. Rursus anteriori parte, ut & in lateribus exteriùs, quemadmodū & thorax ipse, gibba uisitur: at posteriori secundum uniuerfam longitudinem, uelut ad amplitudinem ipsius internam impressio nem peritonæi quoque ritu exigit, atque id ratione uertebrae & radicum costarum. Vertebrae enim corpora in thoracis prominent cavitatem, ut & costarum radices, quæ à uertebrae corporibus retrorsum tantisper reflectuntur, donec denuò uersus anteriora deorsum procedentes obliquantur. Interiùs omni ex parte leuiss, & uelut aqueo humore perfusa est, præterquam ubi processus quosdam membraneos exporrigit, ex quibus aut alias educit membranas, aut corpus aliquod sibi colligat. Fit autē id præcipue secundum uniuerfam posterioris suæ partis longitudinem, ad uertebrae nimirum progressum, ubi intersepientes thoracem membranas educit, & asperam arteriam, stomachum, magnam arteriam, & sine coniuge uenam firmat, & sibi ipsi hæc uinculis connectit, illisq̃ tunicas exporrigit. Pariter se habet secundum ossis pectoris & septi quoque à pectore ad dorsum longitudinem, ubi intersepientes thoracem membranæ illi continuantur. Nonnunquam, sed admodum rarò, non secus ac peritonæo internæ huius tunice sedi adeps durior adnascitur, id quæ præcipue, ubi uertebrae propinquior

47 muscul.
tab. 8.

67 muscul.
tab. 9.

1. f. H. K.
L. O. 2. fig.
G. S. H. A. B.
I. K.
d. 1. f. ca. 39
lib. 1.
e. 14. 19 fig.
li. 5. A. B. C.
fig. ca. 10
lib. 31.
8 fig. ca. 6
lib. 3. f. E.

pinquior est, quæque ipsius insigniores uenæ porriguntur. Præterea modo in uno, modo in altero latere membranas fibras pulmoni applantat, quibus illum sibi admodum pertinaciter adnectit. Hoc enim non semel obseruauimus, idq̃ potissimum in lauo latere, nō quidem ad costas duntaxat, uerum & ad septi partem pulmoni uicinam. In canibus uerò, suis, simijs id rarius, aut nunquam reperimus. Quinetiam in hominibus priuatim qua hæc membrana thoracis amplitudinem succingens septo obnascitur, cordis inuolucrum magna amplitudine ipsi coalescit continuaturq̃: haud secus, quàm si id hinc initium duceret. Porro hæc membrana superficie externa, quod undiq̃ adiacentibus partibus adnascatur aspera, inæqualisq̃, inuicem connexarum membranarum modo uisitur, uix aliqua tamen pinguedine inibi obducta. Insuper, ut neque peritonæum, præfens membrana non adeò pertinaciter omnibus partibus connata hæret, ualidius nanque costarum ossibus ac cartilaginibus tunica peculiariter unamquamq̃ costam inuestit, cuiusq̃ mox meminero, interuentu adnascitur, quàm internæ intercostalium musculorum sedi. Sic quoque septi carnosæ parti longè remissius quàm neruosa committitur. Quod autē similia cum septo foramina peritonæi modo hic adipiscitur, perspicuum cuius esse arbitror. quæ septo nanq̃ obducitur, ternis foraminibus est peruium. uno quidem uenæ cauæ caudici parato, secundo autem stomacho, tertio uerò magnæ arteriæ & uenæ paricarentis fini. In iugulo amplo continuoq̃ foramine non pertunditur, uerum quæ eam inibi perreptant uasa pluribus foraminibus cōplectitur, ipsiq̃ adnascitur, & tunica aliam à propria illarum ipsi offert. transmittit uerò hic uenæ cauæ & arteriæ magnæ ramos, ad hæc stomachum, asperam arteriam, sexti paris neruorum cerebri neruos, & septi transuersi etiam neruos. Postremò secundum posterioris ipsius sedis longitudinem utrinque ordinata serie perforatur, uenis ac arterijs costarum interualla petentibus uiam præbens. Substantia deinceps constat membrana, dura scilicet & tenui, alba, æquali, & robore nō nihil peritonæum superante: uerum similiter ipsi quoq̃ peritonæo huius substantia ad dorsum durior quàm iuxta pectus sentitur. Ipsius nanque origo à uertebrae ligamentis illarum corpora cōnectentibus potissimum pendet. Porro uenis ac arterijs & neruis quoque abundat. ac primum quidem in posteriori parte ipsi uena coniugis expers adnascitur: deinde & magna arteria. in lateribus uerò subtenas exigit longas, neque eas ualde graciles uenas & arterias, quæ singulis costis exporriguntur. Priori autem parti uasa ipsi incumbunt, sub pectoris osse deorsum ad abdominis superiora prorepentia, & ramos in costarum cartilaginum interualla digerentia. Neruos quoq̃ adipiscitur quamplurimos: quippe in iugulo transmittit maximas sexti paris neruorum cerebri portiones, quæ in pulmonem, uentriculum, & iecur distribuuntur, neruosq̃ recurrentes germinant. Deinde etiam ibidem iter, uti diximus, præbet septi neruis, à quibus innumeras soboles tunica hæc mutuatur, quæ septum succingit. Atque hos quidem neruos intus complectitur, exteriùs autem magnos, eosdemq̃ una serie ad singula costarum interualla deductos obtinet, qui huic tunicae una cum uenis arterijsq̃ attenduntur. Præterea in posteriori sede utrinq̃ ipsi subtenuntur, sexti paris neruorum propagines costarum radicibus distributæ, ac tandem in nutritionis organa (uti diximus antea) diffusa. Caterum præter hanc costas succingentem tunicam singulis costis alia peculiaris obgit, quam Græcos alteram succingentem costas membranā uocasse reor. Tale enim quid in libro de Cōstitutione artis medicæ Galenus, morbi lateralis species subdiuidens, indicare uidetur. Est autem altera hæc succingens costas tunica inuolucrum, quod omnibus propemodum ossibus commune censetur, ea nimirum membrana, quam quod os ambit, *συνκριντις* Græci nuncuparunt. Quemadmodum enim ossa huiusmodi membranula obcingit, ita quoque & singulæ costæ orbiculatim ipsas ambientem membranam exigunt, peculiare nihil ab eiusmodi ceterorū ossium membranæ sibi uendicantem, quas ossium diximus esse inuolucra, & uelut amicitia uinculum quo aptè durū os molli carni committatur. At thoracis cavitatem succingens membrana, quia amicum pulmonis ad costas contactum molitur, totius thoracis cavitatem uelut una superficie non asperam reddit. Deinde omnibus quæ thorax cōtinet inuolucrum quoddam euasit, unde etiam ab usu tunica (uti à substantia, membrana) dissectionis proceribus uocatur. Ad hæc ipsa quoq̃, ut & peritonæum ipsi omnibus quæ amplectitur organis tunicas exporrigit, eademq̃ firmata colligat. Quod autem cum thorace distendatur, arcteturq̃, neminem ambigere arbitror. thoraci enim undique adnata, tali constat substantia, qualis & inuolucrum loco habetur, ac simul leuiss sequaxq̃ est. His accedit, quod præfens tunica septo transuerso tenui & robusto interim opportunè facta, non inefficax robur adiungat, & in ipso, ut & in intercostalibus musculis, membranæ musculorū uentrem ambientis uicem abundè gerat: quanquam & propriam membranam intercostales musculaliorum musculorum modo obscure sortiri uidentur. Venæ autem & arteriæ & nerui

Tunica cost.
foramina.

Substantia tu
nica costas
succingentis.

Principium.

Singulis co
stis peculiaris
tunica.

Tunica cost.
usus, & ipsi
us constructio
nis ratio.

Bb 4 ui